

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unirea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Cruci în școală

Suntem un popor creștin, în țară creștină. Semnele prin cari se manifestă această creștinătate sunt din ce în ce mai frecvente și mai evidente. Vrem să ne arătăm pe față așa cum suntem în adâncul inimilor noastre: cinstitori adevărați ai crucii. Aceasta o arată aproape fiecare casă de român și restignirile din lungul și latul țării. Doar nu înzadar rostește și mic și mare lângă rugăciunile de toate zilele: cruce'n casă, cruce la masă, cruce'n așternutul meu, dela Bunul Dumnezeu.

Cu acest semn al mântuirii cresc și copiilașii satelor noastre. Să-i vezi, mititeii, când îi aduc părinții la biserică. Cu câtă trudă se silesc să-și facă cât mai corect sf. cruce.

Numai într'un loc, acolo unde se spune că se face educație, lipsește crucea de pe părete: în școală. Vor fi excepții laudabile, dar în cele mai multe din școlile satelor și orașelor țării, nu vezi cruce pe părete. Și e dureros. Doar acolo e locul, unde copilul să se înfrățescă și mai tare cu crucea. S'o vadă mereu înaintea lui. La ea să-și așintescă ochii când se roagă...

Și nici un motiv nu justifică lipsa crucii din școală. Oăci nu se poate, ca de dragul câtorva copii streini — reformați, evrei, sectari etc. — să se nesocotească majoritatea absolută a copiilor, cari sunt români și cinstitori ai crucii.

Au înțeles-o aceasta chiar și unele autorități școlare. Inspectorul școlar din Oradea, cu ord. No. 1422—1938, dispune:

„Școala noastră având caracter moral și religios, Vă punem în vedere următoarele: Fiecare sală de învățământ va fi împodobită cu semnul crucii confecționat din lemn sau metal și cu tablouri religioase. — Directorii de școli se vor îngriji despre aceasta în termen de 15 zile...”

Bine ar fi să se generalizeze acest ordin pe întreaga țară. Dar și până atunci, preoții să nu lase lucrul acesta la voia întâmplării. Trebuie să insiste ca să se așeze sf. Cruce în saiele școlilor. Se va lua contact întâi cu directorii școlilor și dacă undeva vor afla împotrivire, cecea greu se poate crede, se pot adresa autorității superioare.

Poate mulți frați preoți vor fi întâmpinați cu proverbiala afirmație: nu sunt fonduri. Dacă nu sunt, se vor crea. Și dacă nu de învățator, se vor crea de cântă preot.

Se pot aranja serbări școlare cu teatre etc., una, două, câte vor fi de lipsă, până când se va strânge suma necesară. Poporul încă va contribui cu mai multă inimă, când i-se va comunica dela altar scopul serbărilor.

Apoi, crucile se vor sfinți. Aceasta într'ozile de sărbătoare, în cadrul unei serbări frumoase, la care vor fi chemați toți locuitorii. Și după sfințire, crucile se vor săruta din partea tuturor celor de față și mici și mari și se vor așeza în fruntea saiei la locul lor de cinste.

Așa școlile noastre vor fi adevărate școli creștine. Și nu cred să fie vre un inspector sau revizor în țara aceasta, care să ordone luarea crucilor de pe părete.

Va fi aceasta și un răspuns bîrfitorilor crucii, mai cu seamă în regiunile unde sectele pociute au prins teren.

Decât: și aici ca și la orice lucru creștinesc, unde se cere muncă și jertfă: preotul întâi și'n frunte. Dacă va începe și va lucra el, atunci — și poate numai atunci — vor lucra și alții. În schimb și mulțumirea cea mai mare tot preotul o va avea.

Pr. Cornel Papiu

Gura păcătosului

— Reflexii în legătură cu o anumită interpretare a ocrotirii celei deopotrivă —

(+). Așa suntem noi Românii uniți în credință cu Roma: spunem lucrurilor pe nume. Pentru noi adevărul e adevăr, neadevărul neadevăr; dreptatea-i dreptate și nedreptatea nedreptate, oricine ar săvârși-o oricând și față de oricine. Și purcedem precum spusese pentru că știm că numai adevărul mântuește și numai dreptatea clădește, pe când minciuna și nedreptatea slăbesc, destramă și distrug singuratici și neamuri. Iar noi ne iubim neamul și înțelegem să lucrăm la înălțarea și nu la prăbușirea lui. De aceea: de place, de nu place lucrătorilor nedreptății, le strigăm păcatul în auzul tuturor, ca să nu fim vinovați de o tăcere complice la săvârșire de fărădelegi ce, mai curând ori mai târziu, se răsbună cumplit.

„Unirea”, stând și ea în slujba zidirii neamului pe calea adevărului și a dreptății, a ținut, în toată vremea de când există, să-și spună, cu orice risc, cuvântul în înțelesul celor de mai sus. Așa a făcut-o și în numărul său trecut (2. IV. 38) când și-a arătat mâhnirea pentru neindreptățita trecere cu vederea a mănăstirilor române unite din prilejul înzestrării mănăstirilor mai lipsite, din țara întreagă, cu păduri și pământ arător. Temeiul nostru, pe lângă Imperativul aceleași limbi și aceluiăș sânge de care legiutorii români de bun simț trebuia să țină seama, era și prevederea precisă și categorică a Constituției: ocrotirea cea deopotrivă. Adevărul acesta fiind mai limpede ca faptilul zilei, credeam că va fi înțeles de toată lumea. „Re-nașterea” clujană (10. IV. 38), organul de casă al Psf. Nicolae Colan, acum ministru al cultelor și artelor și al educației naționale, ne aduce dovada că nu toți cei ce au ochi de văzut văd aievea. Respectiv, că se poate să vezi prea bine și totuși să te faci că ți-ar fi luminile vederii mai stinse ca ale orbului din naștere. Căci iată ce crede de bine să aștearnă pe hârtie cineva dela numita gazetă în legătură cu editorialul nostru „Deopotrivă ocrotire” din numărul trecut:

Irtebulțiile Unirii. Foaia blăjană a găsit în sfârșit noi prețexți de a ataca Statul pentru că a înzestrat o serie de mănăstiri ortodoxe cu păduri și terenuri agricole, ignorând cu totul pe cele uniate. Ba onorabilii confrăți se revoltă cumplit că printre cele dăruite este mănăstirea de maice Sf. Elisabeta, pe care o gratifică cu multă eleganță morală astfel: »ce-o mai fi și asta și de când există?« Le răspundem, că mănăstirea există de câțiva ani, înființată de regretatul Episcop Nicolae Ivan, iar maicele sunt văzute în fiecare Duminecă la Biserică și la conferințele religioase; iar în cursul săptămânii ele pot fi identificate în Clinici, unde fac practică de surori de caritate... Ei se mai plâng că mănăstirile lor n'au primit nimic! Ciudat! Dar noi știm că Biserică gr. catolică și episcopii ei aveau la dispoziție sute de mii de hectare, din

care nu era greu să întrețină și mănăstirea (cu numele mai mult) din Blaj, despre care fac pomeneire. Iar pe cele nouă de călugărițe, le întreține copios Vaticanul... Statul a restituit anii trecuți și mitropoliei Blajului din moșiile expropriate. Atunci de ce se plâng confrății? »Deopotrivă ocrotire« nu înseamnă egalitate matematică, deoarece ortodocșii au de partea lor tradiția seculară și numărul covârșitor al sufletelor.

Așa surata dela Cluj, căreia avem mai multe motive să-i fim mulțumitori pentru aceste încreștări. Unul, și nu cel mai mic, din motivele la cari ne gândim este cel evanghelic: Din gura ei să fie judecată.

Înainte de toate luăm notă că mănăstirea de maice ortodoxe „Sf. Elisaveta” din Cluj, înzestrată cu 300 ha. pădure „există de câțiva ani... Iar maicele sunt văzute în fiecare Duminecă la biserică și la conferințele religioase”, în cursul săptămânii putând fi văzute pe la clinici unde fac practică de surori de caritate.

Ei bine! Am spus-o că avem toată venerația pentru tagma monahală și am spus și de ce. Mărturisim și de astă dată că ne bucurăm din toată inima că mâna de monahii ce se află de câțiva ani la Cluj pot fi văzute în Dumineci și sărbători la biserică și la conferințe religioase; ba chiar și prin clinici, făcând practică de surori de caritate. Dar trebuie să adaugem că monahille dela Blaj cari acum trec binisor peste sută, nu activează numai de „câțiva ani”, ci de când avem România Mare. Afară de aceea nu li-s'a exhauriat apostollă cu participarea în sărbători la slujbe și la conferințe religioase și cu practici pe la clinici pentru o muncă pe care vor face-o... dacă vor mai purta vâlul monahal și după practica de pe la clinici, ci unele s'au măcinat cu creșterea unei mulțimi de orfani și orfane, altele s'au ofilit lângă paturile de suferinzi în spitale și ofticoși prin sanatorii, multe dintre ele plătind cu viața oste-neala în slujba bolnavilor; altele iarăși cheltuie nervi și sănătate cu creșterea creștinească a sute și mii de fetițe din toate unghiurile țării. Și dacă, cu jertfa vieții proprii, au ajuns la ceva agoniseală, aceea au cheltuit-o să deschidă vetre de lumină pentru copilele ce mâine vor fi soții și mame creștine, uitându-și de sine înseși până într'atâta că încă n'au ajuns să aibă o casă-mătre și o clădire unde să se poată retrage spre a-și închide ochii cele ce și-au contras germentii morții lângă paturile de boală molipsitoare de prin cele bolnițe. — Cu toate acestea tagma monahillor dela Blaj n'a fost luată în socotință de cei ce puteau prea ușor, și trebuia să țină seamă și de ele, ca de cele dela „Sf. Elena”.

Afirmăția cu subvenționarea lor din partea

Vaticanului e o gogoasă păcătoasă și nimic altceva. Și nu-și trag pe seamă cei ce debitează atari ineptii că e și o insultă adusă neamului o atare afirmație? Ori doară suntem un neam de cerșitori pe ai cărui filii de credință romană trebuie să-i susțină Vaticanul când e vorba să alibă și el o clădire școlară, un orfelinat, o mănăstire, legându-le în același timp de suflet să rămână și să lucreze până la jertfirea de sine pentru binele moral și înflorirea materială a unei țări a cărei cărmuire, la sfaturi și ordine de comănace pravoslavnice, nu poate face lucru mai bun decât să-l treacă mereu cu vederea, chiar și călcând peste dispoziții categorice și limpezi ale Pactului Fundamental?

Mănăstirile ortodoxe române au fost lipsite de averile lor prin secularizarea de sub Cuza-Vodă. Adevărat. Pentru că acele averi apucaseră în măsură uluitoare pe cucernice mâni grecești și rodiau Fanarului. Dar asta treacă-ducă-se. Am zis și repetăm: e bine că s'a revenit. Numai cât să nu se uite că prin reforma agrară s'a luat tot ce aveau basilianii dela Blaj, iar dacă s'a redat ceva mitropoliei, aceea nu-i de confundat cu mănăstirea. (Ori doară la ortodocși ce s'a dat mănăstirilor, e avere ce rodește episcopiiilor, respectiv vlădicilor? Așa am mai înțelege ceva).

Vorba că mănăstirea din Blaj e mai mult numai cu numele, e un neadevăr sfruntat. Poftească ori cine la Obreja vecină cu Blajul și se va convinge, că acolo avem mănăstire în toată regula, cu ieromonahi, monahi și ucenici într'ale călugăriei după rânduiala sf. Vasile. În schimb câți călugări de „zăstăm” au mănăstirile și schiturile dela Sâmbăta de sus, Păltiniș, Dragomirești, Lipova, Văgaș, ori celebrul Isvor Miron? — Și totuși pentru aceștia s'au găsit hectare de pădure din pădurile statului (nu dintr'a vlădicilor ortodocși ardeleni, căci noi cu Ardealul ne ocupăm).

La fel de îndreptățită cu celelalte leșiri ale „Renașterii” este și șarada de încheiere: „Deopotrivă ocrotire” nu înseamnă egalitate matematică” scl. Mănăstirilor ortodoxe li s'a dat doar 18.800 hectare pădure și alte terenuri. Și nouă nici prin minte nu ne-a trecut să pre-

tindem „matematic” exact atâta și pentru monahii și monahille noastre. Și nici nu ne-am gândit la mănăstirile și schiturile ortodoxe de dincolo, ci la cele de dincoace de Carpați, cari în viața culturală-morală a Ardealului încă nu înseamnă nimic; căroră nu li s'a luat nimic; cari au atâția locuitori stabili câți au (câți sunt la... Isvorul Miron, cel înzestrat cu 550 ha., de exemplu?). Și ne-am zis: Constituția (nu grația cutărui proprietar de comănac) prevede „deopotrivă ocrotire” pentru toți credincioșii (y compris călugării și călugărițele) cultelor recunoscute. Noi, Românii uniți cu Roma suntem cult și confesiunea religioasă națională română, exact ca și cultul și confesiunea ortodoxă. Acum: s'a făcut un act de demnitate și de dreptate cu mănăstirile române ortodoxe? Foarte bine: Trebuia și trebuie să se facă același act de dreptate și demnitate și cu mănăstirile române unite. Firește că servatis servandis (mathematicis considerationibus, dacă și asta trebuie să o mai lămurim cutărui cap.). Atâta am zis și zicem. Pentru că să nu se acrediteze convingerea că ranchiunile ori interesele păcătoase ale cuiva, ori ale cutărora (cu ori fără comănac) pot primă și față de prevederile limpezi ale Constituției.

Consistor plenar arhidiecezan. Insemnăm cu bucurie un mic eveniment, care poate fi totuși de mare însemnătate în viața noastră bisericească.

Marți, în 5 Aprilie c. s'a ținut la Blaj, sub președinția I. P. S. Sa mitrop. ALEXANDRU o ședință consistorială la care au fost invitați toți protopopii arhidiecezani, cari s'au și prezentat aproape toți, fiind apoi, la masă, oaspeții I. P. Sale. Era în discuție chestiunea pensiunii protopopeștii, pe care Conducerea bisericească a ținut să o rezolve cu concursul direct și după voia celor interesați. Ceeace a și reușit deplin, grație temeinicului referat al I. P. Sale pâr. vicar Dr. V. Macavel, precum și a spiritului de jertfă de care au dat dovadă fruntașii clerului nostru.

Dar nu în norocoasa rezolvare a a-

cestei probleme stă însemnătatea născută din ședințe. Ci în ceace promise pentru viitor. S'a făcut acum un început, care va trebui să continue. Ceeace s'a dovedit bun acum va trebui să se folosească și mâine, când vor trebui să se bătute diferitele necasuri și probleme în ordin general bisericesc. Probleme fixe și comunicate din vreme, pentru ca protopopii adunați în ședință de consistoriu să-și poată spune părerea, să aducă partea lor de experiență și să participe hotărârile pe care ei vor avea apoi să le aplice și supravegheze.

Nimeni nu va avea ceva de pierdut urma unei asemenea proceduri. Ci numai de câștigat. Va fi și lumină mai mare dragoste mai multă. Va spori coeziunea dintre centru și periferie și va fi mai multă unitate, mai mare armonie în execuție. — Ajute Dumnezeu!

Pentru Duminica Presă

Din Pastorală I. P. S. Sale Mitropoliei
Alexandru Nicolescu

... Prin Presă, de obicei se înțeleg publicațiile cotidiene sau periodice, ziarele și revistele. Nu trebuie să mai spunem că astăzi Presă are o mare putere; mai curând ar trebui să recunoaștem că ea este marea putere: aceea a tuturor forțelor umane, cu înfrâurirea cea mai întinsă, mai statornică, mai trainică.

Cuvântul are o hotărâtoare înfrâurire asupra gândirii și faptelor noastre. Dovada e scris sau tipărit, el pierde ceva din viața caldura comunicării nemijlocite, dar câștigă în întindere și durată. Invățătorul are în fața sa o clasă de elevi. Cuvântătorul sau predicatorul cântă câteva sute de ascultători. Ziarul însă poate în mil și zeci de mil de mâini. Cuvântul se uită repede; el nu se aude decât la o anumită vreme, și se uită repede; el nu se aude decât la o anumită vreme, și se uită repede. Ziarul rămâne. El revine zilnic, în altă și în altă formă, asupra aceluiași probleme, pătrun-

□□ Foiața „Unirii” □□

Garoafele

Diantaceele constituie familia cea mai importantă și mai număroasă a Centrospermelor, întrucât numără la 800 de specii împărțite în 35 genuri, împrăștiate în toată lumea, dar mai ales în regiunile de miazănoapte și în celea alpine ale Europei și Asiei occidentale. Numai Italia, bunăoară, are la 171 specii.

Mă mărginesc însă numai la grupul Silenaceelor. Intre ele mai cunoscută este „*dianthus caryophyllus*”, originară din Italia, care se cultivă acum pretutindeni. Are frunze palide verzi, cari sunt ca brumate. Culoarea florilor a fost roșie dintru început, dar prin cultură a ajuns la cea mai mare varietate. Au un miros foarte parfumat și cultivarea lor a devenit pentru mulți amatori de flori o adevărată pasiune. Cine nu cunoaște varietățile „Chabaud”, „Steaua Rivierei”, „Ellitt” americane, „Germania”, „Imperialis”, „de Nizza”, „Grenadin”, „Malmaison”, „Margareta”, cari de cari mai superbe și mai fermecătoare? Ce nu face cultura omului!

Despre marele Condé se spune că iubea garoafa cu pasiune și că în ceasurile celea mai tragice ale vieții sale, atunci când trebuia să chinuiesc în închisoare, își lua mângăiere și nădejde din cultivarea garoafelor. De aceea aderenții lui își decorau butoniera și colful cu

garoafa roșie, ca și în afară să se arete aliați fideli. Dragostea față de garoafe și cultul lor s'a moștenit în casa Bourbonilor. Principele de Burgundia, spr. pl. nepotul lui Ludovic al XV., se ocupă în anii tinereții sale aproape exclusiv numai cu cultivarea garoafelor.

Foarte cunoscută este și garoafa de grădina cu florile sale fără miros, purpurii, albe sau roz cu puncte albe, uneori și invoalte. Florile sunt de obicei foarte numeroase dispuse în fascicule, grupate într'unul sau mai multe buchete terminale. Și ea este originară din vestul Europei.

După o legendă grecească această garoafă s'a ivit din ochii unui păstor. „Indispușă și nemulțumită se întoarse odată zeița Diana dela o vânătoare; cu toate eforturile ei nu răpusesese nici un animal. Pe drumul către casă se întâlnește cu un frumos păstor, care cânta vesel din fluer; pe el îl acuză Diana de a fi speriat vânatul, și-l amenință cu o pedeapsă groaznică. Inzadar își apăra păstorul nevinovăția. Zeița în furia-i oarbă îl apucă pe nenorocit și-i smulse ochii din cap. Dar în curând apucată de pocăință amară dori ca fapta-i săngeroasă să fie ștearsă. Se rugă lui Zeus și acesta făcu ca din ochii pe cari în prima-i furie îl aruncase, să crească două garoafe, cari în semnul obârșiei lor purtară icoana ochiului”. Așa frumoasa legendă.

Cu-i nu-i place mai apoi garoafa de câmp, „*dianthus carthusianorum*”, cu florile sale purpurii grupate într'un fascicul de 6 flori, une-

ori mai puține, alteori mai multe, care creșteră prin fâneațe uscate, prin livezi și pe coline, în Iulie și August, dând o notă atât de veselă și sugiului?

Cu-i nu-i place garoafa de munte, „*dianthus superbus*”, cu florile albe sau roz și miros plăcut, câte una sau două sau mai multe pe aceeași tulpină, și cu petalele acoperite peri purpurii, petale adânc și de mai multe divizate. Nu împrumută această garoafă farmec fânețelor, poienelor și pășunilor noastre umede din munți?

Mă gândesc și la „*dianthus spiculifolius*” și „*dianthus callizonus*” descrise așa de frumoasă de Julius Römer în cartea sa „Aus der Pflanzenwelt der Burzenländer Berge”. Pe cea dintâi am întâlnit-o și eu de atâtea ori pe muntele Vidului. A doua se află ca floare endemică numai pe Piatra Craiului de lângă Zărnești.

Cea dintâi un adevărat copil al stâncilor golașe, este cu floarea albă de culoarea telui, nu are areori colorată și roz-violet, cu un parfum atât de delicat, pe care nu-l mai are. Are cinci petale de două trei ori mai mari decât la margini. Nici mătasa sau brocatul cel mai fin nu le întrece.

Iar „*dianthus callizonus*”, ar merita să fie cântat de poetul cel mai gingaș, care poate să vrea să se adâncească în frumusețile dumnezeești ale naturii Domnului. Această plantă care are areori trece de 10 centimetri înălțime, încât cu greu dai de ea în mijlocul celorlalte plante, are o floare de trei centimetri în

convinge toate sufletele, așa precum picăturile de apă pătrund și sapă pietrele cele mai aspre.

Astăzi numărul ziarelor e foarte mare. Statistica întocmită la Biblioteca Academiei Române din București pe 1935 arată că numai în țara noastră sunt 118 cotidiene; 1.258 săptămânale; apoi 974 reviste; în total 2.350 periodice. Socotind cam 2.000 de exemplare pentru fiecare publicație periodică, rezultă un număr total de 4.700.000; deci, aproximativ, tot la trei locuitori români, un ziar. Se știe, anume, că număratoarea din 1930 arată, în România, 18.026.000. O lucrare mai nouă din care spicim aceste date, face și alte socoteli.

Ea ne arată mai de aproape cum stă Presa noastră Catolică și în deosebi cea unită. La catolicii de rit latin se vine un ziar la 64 înși. La Români uniți, se vine unul la 112 înși. Deci suntem mai înapoi decât frații noștri, concetățeni ai aceleiași țări, ca de cei din strălătațe să nu vorbim. Aceasta stare de lucruri nu mai poate dăinui.

Am fi nedrepti dacă am acuza marea Presă românească, mai ales cea din capitală, de vrăjmășie împotriva Bisericii noastre. Nul Ea nu e dușmană! De atâtea ori, în timpul Constituției (1923), cu privilegiul votării Legii Cultelor (1929) sau a ratificării Concordatului (1929), această presă a apărut drepturile firești ale Bisericii noastre. Și pentru aceasta inimoasă apărare îi aducem cu dragă inimă toată recunoștința și mulțumita noastră. Ceeace suntem nevoiți a-i băga de vină, este indiferența, neutralitatea ei, când e vorba de a întemeia adevărate convingeri religioase și morale, în suflete.

Descriind Europa, după tratatul din Paris (1856), Ioan Ellade Rădulescu sub pseudonimul Ioan Prosdociu, își bate joc de propaganda catolică, pe care o aseamănă cu sberetel măgarului, iar pe S. Părinte Papa dela Roma îl înfățișează ca pe fiara apocaliptică.

Astăzi asemenea atacuri nu se mai găsesc în Presa românească, se găsesc însă altele. Chiar dacă nu în Presa cea mare, în o anumită Presă se cere mereu denunțarea Concordatului și desființarea oricărei legături a țării noastre cu Vaticanul, ca și când Papa, iar nu

Românii ar avea nevole de concordat, ca și când acestea legături ar fi spre paguba altel credințe, ca și când un Stat modern ca al nostru ar putea lipsi dintr'un loc, unde se tratează chestiuni comune de mare însemnătate pentru toți.

Mai păcătuiește marea Presă Românească de atâtea ori împotriva moralei creștine arătând prea mare interes pentru crime și procese scandaloase; încurajând libertinajul, infidelitatea conjugală, disprețul pentru căsătorie și viața familiară; inserând ilustrații și reclame indecente și imorale etc.

Firește, împotriva unei astfel de prese trebuie să ne apărăm. „Tovărășille rele strică obiceiurile bune“ (I. Cor. XV, 33). Cine citește, regulat, ziare nereligioase, licențioase, necreștinești, chiar dacă nu-și pierde cu totul credința și sentimentul morali creștin, trebuie să simtă totuși cum îi slăbesc convingerile, cum i-se tocește simțul moral, cum i-se rătăcește conștiința. Să nu spună nimeni că e tare în credință și în morală, deci lui cetirea unui ziar scandalos nu-i poate pricinui nici o stricăciune. Chiar dacă el ar fi tare, dă pildă rea, smintește pe alții. Să nu cugete nimeni că bănușii ce-i dă el pe gazete ori tipărituri rele, sunt de puțin folos. „Picurii cu strop de strop fac al mărilor potop“, zise poetul George Coșbuc. De aceea Constituția papală „*Officiorum et munerum*“ oprește cetirea „ziarelor, folior, scrierilor periodice, ce anume atacă religia și bunele moravuri“, cerând episcopilor, să arate urmările triste ale acestor cetiri...

Criminalitatea în creștere. În „Revista Penală“ d. E. Decusară publică un interesant studiu statistic asupra criminalității din România.

Se constată, din cifrele înșirate, o îngrijorătoare sporire a numărului crimelor. În 1936 s'au comis în țară 3100 crime; dintre cari 2018 împotriva persoanelor (asasinate, pruncucideri) și 1082 împotriva proprietății (tâlhării, incendii). Cele mai frecvente sunt deci crimele împotriva vieții omenești, care se împart astfel: 646 omoruri și tentative de omor, 122 asasinate, 586

lovituri mortale, 199 pruncucideri și 197 avorturi provocatoare de moarte. În total o creștere de 12% față de 1934 care a înregistrat 1792 astfel de crime. Sporul e și mai mare față de 1932; și anume cu 20% la omucideri, 3% asasinate, 31% lovituri mortale, 84% pruncucideri și 50% avorturi.— Creșterea este deci continuă.

Oribile deadreptul cifrele care arată cea mai grozavă dintre fărădelegi: uciderea de copii și avorturile. Deosebit de alarmantă e împrejurarea că numărul condamnațiilor minori a crescut 70%! Și cifrele sunt departe de a fi exacte. Realitatea e mult mai tristă. — Unde vom ajunge mergând înainte pe această cale a păcatului?

Priveala episcopilor austriaci

Presa a dat informații, senzaționale și pline de contradicții, în legătură cu declarația episcopilor austriaci privitoare la plebiscitul german de mâine. Cu toate că în această chestiune, care a stârnit mare valvă, nu s'a spus încă ultimul cuvânt, totuși lucrurile s'au limpezit binișor.

În 18 Martie c. episcopatul catolic austriac a dat o proclamație către popor. „După o îndelungată deliberare“ și după ce „delegatul Führerului pentru plebiscit d. Burchel, ne-a făcut cunoscută linia sinceră a politicii sale“ — semn că proclamația a fost foarte spontană și liberă! — episcopii țin să accentueze, fără nici un entuziasm de altfel, că național-socialismul a săvârșit lucruri de seamă, atât în domeniul reconstrucției tehnice și economice, cât și în cel politic și social. Alt merit al național-socialismului este îndepărtarea primejdiei bolșevice. De aci încheerea: „În ziua plebiscitului este dela sine înțeles că pentru noi este o datorie națională de-a face, ca germani, o profesiune de credință în favvarea Reichului și credem că toți credincioșii vor și ceeace datoresc poporului lor“.

Cu toate că se știa precis, că episcopii n'au prea fost la largul lor, ci au fost cam îmbulziți de dragostea nazistă; deși nimeni n'a tras la îndoială buna lor intențiune de a îmbunătăți raporturile Bisericii cu Statul german, totuși gestul a fost o mare surprindere. Se știe doar că Hitlerismul duce luptă deschisă împotriva credinței creștine și, în special, împotriva catolicismului. — Era deci cât se poate de firesc că Vaticanul și-a arătat, imediat și cu toată fermitatea, desaprobară. O notă în „Osservatore Romano“ preciza că declarația s'a făcut fără știrea Romei, pe răspunderea exclusivă a episcopilor. Iar la postul de Radio al Vaticanului desaprobară a fost și mai categorică. Nu e rolul Bisericii să se ocupe cu astfel de apeluri politicianiste. De altfel, nici un credincios nu e obligat să-și dea adeziunea la raționamentul episcopilor.

Cardinalul Vienei, T. Innitzer a fost nevoit să plece la Roma pentru a da lămuriri. Nu se știe ce și cum a dres în repetatele audiențe avute la Card. Pacelli, Secretarul de Stat al Vaticanului. În cele din urmă însă s'a găsit soluția; pe care și Sf. Părinte a aflat-o mulțumitoare. Esența ei este cuprinsă într'o declarație pe care — anunță „Rador“ — Card. Innitzer a publicat-o în „Osservatore Romano“. În această notă lămuritoare, Card. Vienei ține să sublinieze: „Declarația din 18 Martie n'a voit să exprime vre-o aprobare pentru aeeace nu a fost sau nu este compatibil cu legile Domnului, cu libertatea și cu drepturile Bisericii catolice. Pe lângă aceasta, declarația nu poate fi interpretată nici folosită pentru scopuri de propagandă decâtre Stat sau partid, urmărindu-se a se exercita o presiune asupra conștiinței credincioșilor“. Totodată, pentru viitor, episcopatul pretinde ca să nu se

metru; cu cinci petale lat-ovale, de un roșu-carmin pe margini, iar în fundul corolei, după cinci cercuri purpurii: curcubeu splendid, stropit cu puncte arginții, are un brâu, mai frumos ca brâu Dianei, de unde și numele ei de „callizonus“ cea cu brâu frumos cum avea Cosînzeana din povești. B. Fr. Rückert numește, într'una din poeziile sale, garoafa, regina grădinii. Eu numesc garoafa de pe Piatra Craiului: *dianthus callizonus*, regina Carpaților noștri. A cercat să o cultive acasă și domnul Römer și domnul Sündermann din Lindau în Bavaria fără să-le succedă însă. Domnului Sündermann i a succes să-i asigure viața numai plantându-o în crăpăturile stâncilor munților săi. Este copilul munților și pace.

Poate a-și mai putea pomeni și pe „*dianthus sinensis*“. Dar e superfluu. Nu vreu doară să fac o lucrare științifică. Vreu mai mult să fie ca un suflu de poezie în toată această mică schiță destinată să destindă frunțile grijilor zilnice. Destul că garoafele par a fi îndrăgite și pământul sfânt al Palestinei. Dr. Killermann ne spune, că în Palestina stea la începutul primăverii este colorată roșu de neamul garoafelor, oferind de sigur ochilor un spectacol feeric.

Floarea aceasta merită să ne fie deosebit de dragă. De ce i-s'a dat oare numele de *Dianthus*, decât pentru că e floarea zeller? Pentru că a fost dragă și zeller și a fost simbolul lui Zeus, supremă divinitate la Greci.

Apoi era socotită de cei vechi și ca floarea graiului aprins al iubirii.

Căutau în ea până și puteri vindecătoare, cum ne arată legenda mișcătoare a sfântului Ludovic, regele Franței. Când acesta în expediția-i împotriva Tunisului la 1270 a fost lovit împreună cu armata lui de climă, se puse să caute o plantă vindecătoare, și găsi garoafa. Ii și reuși să vindece mulți oșteni, el însă succombând.

Cu reînflorirea clasicismului se ivește și garoafa și era floarea preferită a umaniștilor; comerciantul Glisse, pe care-l zugrăvi Holbein, o are înaintea sa pe masă într'o sticlă cu apă și Madona, (la Leonardo da Vinci și Dürer) bucuros întinde copilului său divin o garoafă. În revoluția franceză garoafa era floarea adevrenților regalității.

Și astăzi, de altfel, garoafa mai este simbol al prieteniei și dragostei:

„Garoafă, culoarea tu nu și-o schimb, înainte ca moartea să te despoale de flori.

Te aleg de aceea și eu drept simbol al prieteniei intime“, zice un poet german.

Să o cultivăm și noi cu drag, văzând în ea în oarecare chip oglindirea frumuseții vecinice. Una din amintirile mele cele mai scumpe din Italia este tocmai cultul ce-l au Italianii față de garoafe. Nici n'am văzut garoafe învoalte mai frumoase decât pe Riviera, sau la Roma în *plazza del Fiori* și *plazza Trinità del Monti*.

man.

facă nici o schimbare în Concordatul austriac decât în înțelegere cu Sf. Scaun. Apoi: asigurări privitor la educația catolică a tineretului; interzicerea oricărei propagande ostilă religiei și bisericii; și, în urmă, dreptul pe seama catolicilor de-a-și manifesta, apăra și practica credința în toate domeniile vieții publice și cu toate mijloacele puse la dispoziție de către civilizația modernă.

Ce va mai fi, se va vedea. Deocamdată un lucru pare cert: episcopii catolici s'au cam pripit și au ajuns, prin gestul lor, la un rezultat contrar celui intenționat.

Știri mărunte

Personale. Preaveneratul Ordinariat arhiepiscopal a făcut următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: După renunțarea p. Ioan Alexandru a numit la parohia Voivodeni pe p. Aurel Tamaș din Săuca; pe p. Parteni Grama dela Mura mică la Mura mare; pe p. Victor Neamțu din Șoroștin la Lupu, iar pe p. Dumitru Coșofan din Lupu la Șoroștin; pe p. Silviu Hațegan din Ciugudiu la Galtiu.

— Acelaș a numit de subdirector la Școala Normală de băieți pe p. N. Filip, prof. la liceul de băieți, în locul p. Liviu Chinezu, numit și instalat protopop al Bucureștilor.

Misiuni poporale la Mihalț. Le-a ținut, întreagă săptămâna trecută, p. Gavril Fogăș, ieromonah basilian dela Obreja. Deprinderile acestea sufletești au fost peste așteptări de rodnice: s'au mărturisit și cuminecat 901 de inși. La ascultarea spovedaniilor au dat mână de ajutor, pe lângă p. Gh. Nicoară, parohul local, și frații în Domnul: Iuliu Busoiu-Obreja; I. Truța-Cisteiul Român; Tr. Mârza-Coșlariu și Dr. Liviu Chinezu, protopopul Bucureștilor.

Românii uniți făcuți cunoscuți fraților de credință din Italia. Cercul roman al »Asociației Catolice Italiene pentru Răsăritul Creștin« a aranjat pentru 3 Aprilie c., o conferință asupra »României și Catolicilor Români, de rit bizantin«. Conferința aceasta a ținut-o în sala Institutului Pontif. Oriental Em. Sa Card. Eugeniu Tisserant, secretarul S. Congregației Orientale. Cu acest prilej clericii Români din Roma au cântat mai multe cântece românești potrivite.

Locale. Dumineca viitoare, a Floriilor, va predica în catedrală p. Filip Pop, rectorul internatului Școlii Normale de băieți.

— Sâmbăta trecută, înainte de amiază, s'a făcut, cu tot fastul, *serbarea sădrii pomilor*, pe stadionul din Câmpia Libertății, fiind prezenți elevii și elevetele tuturor școlilor locale, cu profesorii lor, precum și multă altă lume. Slujba sfântă a noastră a săvârșit-o p. Victor Pop, canonic. — În după amiază aceleași zile d. I. Nisipeanu, prof. univ. în București a conferențiat în sala de gimn. a liceului de băieți, debătând tema: Știință, metafizică și credință. Publicul din sală, numeros și ales, în frunte cu p. Mitropolit, a salutat călduros pe distinsul cuvântător.

— Duminecă a avut loc, în curtea liceului de băieți, *sfințirea pavilionului străjeresc* în cadre foarte sărbătorești. Preot sfinșitor a fost p. V. Cristea, prof. de religie la liceul de băieți. Cu acest prilej au rostit inimoase și bine gândite cuvântări ocazionale p. Dr. Victor Macaveiu, vicar general și prepozit capitular, p. Ion Pop-Câmpeanu, dir. liceului de băieți și d. Atanasie Popa, ajutor de comandant al Strazei Tâții.

— Săptămâna aceasta s'au ținut *exercițiile spirituale* cu elevii și elevetele școlilor noastre.

La clasele superioare ale liceului de băieți preot exercitance a fost p. Dr. Augustin Tatar, canonic; la clasele inferioare ale liceului de băieți și a gimnazului industrial p. Dumitru Neda, prof. de teologie; la Școala Normală de băieți p. Dr. Ioan Suci, profesor de religie; la Școlile de fete p. Francisc Simon, călugăr franciscan român unit.

Cancelaria centrală a Acțiunii Catolice. În urma unei dispoziții a Sf. Părinte, în ziua de 28 Martie c., s'a constituit în Roma Cancelaria Centrală a Acțiunii Catolice din toată lumea. Înființarea acestei cancelarii a devenit o necesitate în urma faptului că episcopii catolici de pe întreg rotogolul pământului au pus mereu întrebări, respectiv au făcut Sf. Scaun propuneri în legătură cu Acțiunea Catolică a cărei influență se resimte pretutindenea. În fruntea numitei cancelarii, care se află în Palatul Congregațiilor Romane, a fost pus Em. Sa Card. Pizzardo, cel mai intim colaborator al Sf. Părinte pe tărîmul Acțiunii Catolice chiar dela începuturile acestei mișcări organizate.

Pentru bisericani rși ortodocși. Când e vorba de năpăstuiri, fie ei și de altă credință, fiii sufletești ai Papii știu un singur lucru: trebuiesc apărați cu toată dragostea frățască. Așa au făcut de curând și catolicii din Praga cari, b.ne de curând, trecând peste simpatiile exagerate ce arată unii dintre cei dela cârmuirea republicii cehoslovace bolșevismului la putere, au ținut o mare adunare publică, protestând împotriva samavolniciei păgâne a stăpânirii comuniste din Rusia care a aruncat, în chip brutal, și acum mai nou, 21 episcopi rși ortodocși în temniță. — Gestul acesta grăiește de sine.

Catolicismul în noua Germanie. Prin Anschlussul înfăptuit așa cum se știe, numărul catolicilor a crescut în noul Reich cu șase milioane de suflete. Din cei aproximativ 74 milioane de catolici ai actualului imperiu german 27 milioane sunt catolici, care va să zică 36%. Biserica germană catolică numără acum opt provincii bisericești cu treizeci scaune vldicești p'us o prelatură independentă (cea de Burgenland). Pentru formarea de noi clerici Austria catolică a venit cu nouă seminarii pentru tineri ce fac încă școală secundară.

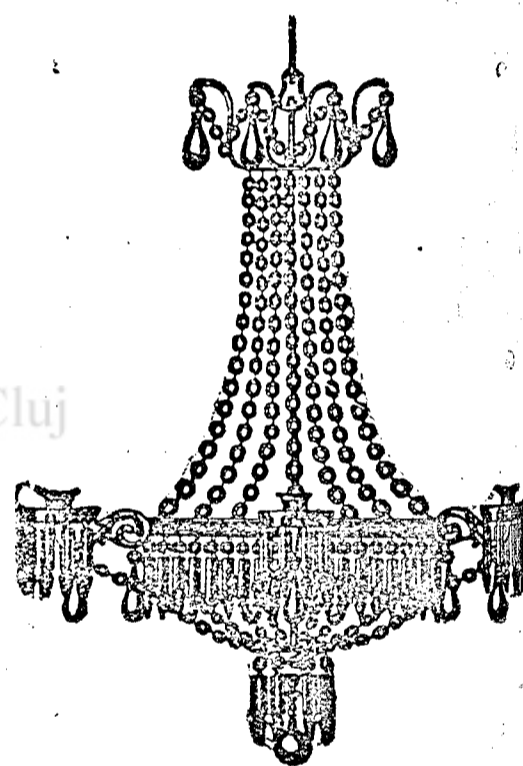
Telefonul »Unirii«

B. Orosfaia. Vi-se va implini cel puțin una din dorințe: cea privitoare la datele statistice. Ale arhidiecezei, bine înțeles. Cele pe 1936 sunt lucrate gata și își așteaptă, de multe săptămâni, rândul la moară. Acum le va veni. — Asta, pentru arhidieceză. Ale cărei date statistice le-am publicat și anii trecuți. Dacă însă vă gândiți la toate eparhiile, situația se schimbă. »Unirea« nu le are și nici publicațiile oficiale diecezane nu au obiceiul de a-le da în vileag. — Salutări!

B. Cluj. Dom' Matei e foarte îngrijorat. A aflat, că se face un congres euharistic la Budapesta. Adeca un congres revizionist. (Euharistic și revizionism, pentru Dom' Matei tot aia-i!). Până aici, nimic de zis. Acum vine bomba: »Ziarele greco-catolice fac o propagandă întinsă printre români«, pentru participare. Dom' Matei găsește »straniu«, că Blajul ține să colaboreze printr'o figuratie cât mai numeroasă la aceste spectacol unguresc. — Linștițiți, vă rugăm, patrioticele griji ale cucernicului domn. Explicați-i, ce-i aia: sf. euharistic și congres euharistic. Să afle și d-lui că aceste congrese nu depind de abilitățile unguirilor, nu se fac după program dat de ei etc. Că se adună acolo oameni din toate țările spre a preamări pe Mântuitorul. Atât. Ar putea merge și ortodocși, că nu le-ar sta rău! Merg Cehoslovaci sub conducerea marelui patriot, care e abatele Zavoral. De ce n'ar putea merge și Români? Până acuma, Români au participat la toate congresele științifice dela Budapesta și echipele de fotbalisti circula regulat dela noi la ei și dela ei la noi. Numai pentru rugă, sub flamura credinței, n'ar fi îngăduit acest lucru? Cui i-ar putea fi în pagubă o astfel de manifestare a credinței? Și invers: ce-ar dobândi neamul nostru printr'o absență demonstrativă? Împotriva cui demonstrația: împotriva lui Hristos?! Și iarăși: e bine să lipsim de acolo unde se adună toate limbile pământului? Dacă e vorba să judecăm românește, apoi, ni-se pare, avem tot interesul să fim prezenți la toate ocaziile de acest fel. Oriunde. Și mai ales la Budapesta. Tocmai în scop antirevizionist! — Dar ce să faci? Capul lui Dom' Matei nu poate cuprinde așa lucruri grozave. Știm asta. Chiar de aceea, n'am făcut nici o propagandă. Ca să nu se smintească

»cei mici«, alde Matei. Dacă dânsul ține cu orice să afirme contrarul, să-i fie de bine. Nu ne-ar deschisă pentru contrarul. Am scris o singură legătură cu numitul congres. Fără nici un fel de adevărat. Mângăiați-vă însă: nu-i nici prima, nici a E nărav!

P. București. Cel mai învățat om din Ardejur este, fără îndoială, dom' Matei dela Cluj. Dumaștie nu numai ce a fost, este și va fi, ci, pedeam mai știe și ceeace nu-i. Și oridecâteori se încucă prima știință, se refugiază în această miraculoasă știință, proprie cucerniciei sale. Iată un caz. Cinescris, într'o gazetă din București, câteceva și de face deci dom' Matei? Încearcă să răspundă. Și că nu prea merge cu știința, sare în superști- »Știam de altfel — asta-i argumentul suprem — din lozincile *Blajului* către discipolii săi este delat cu vreme și fără vreme, a mitropolitului Șaguna. U lui turbură grozav sensibilitatea greco-catolică... » ne spune dom' Matei de unde are această știință? Că noi, vorba aia, încă ne socotim discipoli ai Blaj și n-avem știre de așa lozinci șugubețe. Mai mult, nu știam că și în istorie se poate lucra cu lozinci. »deam că, în istorie, e vorba de fapte, nu de lozinci. Dom' Matei ne face să bănuim, că se poate și să Wie der Schelm ist, so denkt er! — Dar dacă-i așa, trecutul însuși se poate clădi pe »lozinci«, apoi putea naște o mare nedumerire și privitor la felul, s'a scris până acuma biografia... Nu cum etc? Noi însă, în deosebiră de d. M. »nu știam« afirmăm. Știm însă ceva precis. Că, adeca, în »Că Creștină« (No. 8-9-1837) s'a făcut o recenzie a unei știrea de Păr. Lupaș. Și că se spuneau, în aceea lucruri foarte grave, și știm, că de atunci până adom' Matei, nici altcineva n'a răspuns nici un cuvânt

Comandați Policandri la LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela ur... Tot aici găsiți Șteșnice pentru în toate mărimile cu 1-3 brațe, cruci de și cu talpă din lemn, metal, nichel și argint orice mărimi; Berete din Klott pt. Brăe, (cingulum) pt. teologi, preoți și popl, în diferite lățimi și colori, din sau lână. Se mai află: Potire, Cibori Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate. poțele pentru altar cu 1-4 clopoște. mul Crucii (Calvaria) 14 buc. Icoan hârtie fine colorate în diferite mărimi. Mare depozit de Ornate și prap gete, în diferite colori, cu prețuri reduse de hârtie și picturi. Tot solul de rechizite, primare, Cărți de rugăciuni și bisericești, dalioane, rozare și steaguri pentru Reunite Marlane. Teatre și Monoloage populare și lare. »Drumul Crucii« avem gata în în lemn de stejar cu cruce și inscripștal 120 x 75 cm. rama, iar 75 x 54 cm. Icoan de pictate artistic în oleu. Lucrare artistică toate cele 14 bucați costă 35.000 Lei. Cereți catalogul detaliat și ilustra